

Mustafa Ruhi ŞİRİN KRONOLOJİSİ

I. ÖZ GEÇMİŞİ

2 Ocak 1955:

Trabzon'un Of ilçesine bağlı büyük köylerinden Uğurlu Köyü'nde 2 Ocak 1955, pazar günü iki odalı eski bir ahşap evde sabaha yakın saatlerde kar yağarken ailenin beşinci çocuğu olarak doğar. Doğduğunda babası Mehmet Efendi (1901-24.9.1962) 54, annesi Meryem Hanım (1914-12 Ağustos 2009) 41 yaşındadır. O sırada baba Mehmet Efendi Polatlı'dadır ve tahıl ticareti ile ilgilenmektedir; anne Meryem Hanım okuma-yazma bilmeyen bir ev kadınıdır. Öğretmen olan ağabeyi Memduh (1941-1987), üç ablası Ayşe (1950), Hanife (8 Ocak 1953), Emine (1954), kardeşi Mümtaz (1957) ile çocukluğunun ilk yıllarını köyünde geçirir. Ailesinin kökleri dedesi tarafından Kıpçak, babaannesi Koman, annesi ise Kıpçak Türklerine dayanmaktadır.

Dört yaşındayken iflas eden babası köye döner ve Mehmet Efendi vefat edene kadar en yakın arkadaşı olur. Büyükkamcası Hüseyin Efendi (1895- 21.11.1969) siyasetle, küçük amcası Mustafa Efendi (1898-29.3.1968) ticaretle ilgilenirler. Mehmet Efendi kalp hastasıdır ve her gün seksen adım uzaktaki camiye yürüyerek giderler. Babası ile aynı gün doğan Mehmet Rüştü Aşıkutlu Hocaefendi'nin (1901-28 Ağustos 1980) her gün köydeki medresedeki sohbetine katılırlar. Çocukluğundan itibaren köylerinin merkezindeki 400 yıllık çınar ağacını, babası vefat ettiği gün annesinin çılgınlığını ve kendisine "Mareşalim" diye seslenen babasını hiç unutamaz.

22 Eylül 1962: Babasının Öldüğü Gün

Babası Mehmet Efendi öldüğü gün henüz yedi yaşındadır. Babasının tabutunu yeni yapılan ve henüz camları takılmamış evlerinin penceresinden izler. O günden sonra içe kapanır, herkese babasını sorar, her yerde babasını arar. Babasının sesini duyabilmek için hava kararır kararmaz uyumak ister. Tek tesellisi, rüyada babasını görmek ve konuşmak olur.

Eylül 1962: İlkokul

Babasının vefat ettiği yıl yaşı tutmadığı için okul kaydı yapılmadan okula alıştırılır. Yıl sonunda kendisine karne verilmeyince öğretmeni Ahmet Yalçınkaya'nın (15.3.1940-6.4.1996) yolunu keser. Öğretmeni Ahmet Bey okula gider, özel bir karne düzenler ve Mustafa'ya verince ilk çocukluk isyanı sona erer. İlkokul ikinci sınıfta (1963-1964) Maçka'nın Günay Köyü İlkokulu'nda öğretmeni Memduh ağabeydir. Dördüncü sınıfta ise Ahlat'ın Bayındır İlkokulu'nda öğretmeni Bedri Bahar'dır (10.5.1942). İlkokulu doğduğu köyde, birinci sınıf öğretmeni Ahmet Yalçınkaya'nın sınıfında tamamlar ve 1966 yılında ilkokuldan mezun olur. İlkokulda en yakın arkadaşları Zihni ve Ziya Abdurrahmanoğlu'dur.

Of'ta Ortaokul Yılları

Eylül 1967'de Of Ortaokulu'na kaydolur. Ortaokul sıralarında futbol, deniz ve kitap tutkusu başlar. Yaz aylarında çay ve fındık toplar, alabalık, tavşan ve cins horoz yetiştirmeye ilgi duyar. 1970 Haziran'ında ortaokuldan mezun olur.

Lise Yılları

Ağustos 1971'de Of Şehit Ahmet Türkkan Lisesi'ne kaydolur. Lise birinci sınıftayken ilk çocukluk aşkı yüzünden 5 dersten ikmale kalır ve sınavları vererek sınıfı geçer. İkinci yıl Edebiyat Bölümünü tercih eder ve sınıfın en başarılı öğrencisi olur. Lise üçüncü sınıfta okulun Edebiyat Kolu Başkanı seçilir. Ortaokul ikinci sınıfta başlayan şiire ilgisi devam eder. Cumhuriyet'in 50. yılında Türkiye genelinde açılan şiir ve kompozisyon yarışmalarında Teknoloji Dalında okul birincisi seçilir. Şiirden günlüklerinde kalan üç dize şöyledir: *Benzini fincana akıtacağım/ İskenderun, İzmit'im/ Yakındır*

Okulda ayda bir yayımlanan Çağrı duvar gazetesini yönetir ve gazetede şiir ve yazıları yer alır. Gazetenin Yazı İşleri müdürü ise lisede en güzel yazı yazan sıra arkadaşı İrfan Hocaoglu'dur. Lise bitirme sınavlarına birkaç gün kala Edebiyat ve Felsefe defterleri çalınır ve liseyi Edebiyat ve Felsefe'den ikmale kalarak Ağustos 1973'te bitirir.

Birkaç Ay Ücretsiz Yedek Öğretmenlik

1973'ün Ekim'inden itibaren okulun müdürü olan ağabeyinin ısrarı ile köyündeki ilkokulda öğleden sonraki 5. sınıfların derslerine girer. 7 ay ücretsiz yedek öğretmenlik yaptığı bu dönemde daha sonra evleneceği ilkokul öğretmeni Nermin Hanımla tanışır.

3 Temmuz 1974

Çok sevdiği ve çocukluğunun cumhuriyeti ilan ettiği Of'tan, üniversite sınavı için arkadaşlarıyla İstanbul'a doğru yola çıkar. Kısa ve günübirlik ziyaretler dışında Of'tan ve köyünden uzak düşeceği yıllar başlar. Buna rağmen, çocuk edebiyatı çalışmalarına yönelmesinde çocukluğunu yansıtmakta gecikmez. Çocuğa yönelik sosyal çalışmalarında çocukluk günlerinde yaşadığı yoksunlukların ve yoksullukların payı vardır.

8 Temmuz 1974: İstanbul'da Yaşadığı İlk Hayal Kırıklığı

İstanbul'a gelişinin beşinci gününde Topkapı Sarayı ve Sultan Ahmet Camii'ni ziyaret eder. Caminin batısındaki Milyon Taşı ile karşılaşır. Anıtı tanıtan bilgi bulamayınca gelip geçene sorar. "Dünyanın merkezi burası kabul edildiği için bu anıt dikilmiştir" cevabını alınca İstanbul'da ilk hayal kırıklığını yaşasa da dünyanın merkezinin Of olduğunu savunmaya devam eder.

27 Ağustos 1974: Ankara'yla Tanışma

Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'na kaydını yaptırır ve İstanbul'a döner. Kesin kayıttan sonra başta İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi olmak üzere İstanbul'da birçok bölüm için puanı yeterli olduğu halde, kaydını sildiremez. 1978 sonlarında Radyo ve Televizyon Program Uzmanlığı Bölümü'nden mezun olur.

7 Eylül 1976: Evlendiği Gün

İstanbul, Fatih Evlendirme Salonu'nda ilkokul öğretmeni Nermin Bülbül ile evlenirler. Köyden annesi gelemediği için nikâhında yaşadığı burukluğu unutamaz.

6 Nisan 1976: İşe Başlama Tarihi

6 Nisan 1976'da Türk Uçak Sanayii Anonim Şirketi'nde başladığı "basın sekreterliği" görevini 25 Nisan 1977'ye kadar sürdürür.

25 Nisan 1977- 1 Aralık 2011: TRT'deki Görevleri

25 Nisan 1977'de TUSAŞ'tan naklen TRT'ye geçer. Alım İkmal Dairesi Başkanlığı, Yurt Dışı Yayınlar Dairesi Başkanlığı ve Hasılat Daire Başkanlığı bünyesinde memur ve kontrolör kadrosu ile çalışır. Kurum içi sınavı kazanarak 15 Haziran 1981'de İstanbul Radyosu'na Yardımcı Prodüktör olarak atanır. Sırasıyla Prodüktör (1984), Çocuk Yayınları Şef Prodüktörü (1985), Eğitim ve Kültür Yayınları Müdür Yardımcısı (1986-1988), Uzman (1989), Eğitim ve Kültür Yayınları Müdür Yardımcısı (1989-1992), Denetim ve Redaksiyon Müdürü (1992-1998), İstanbul Radyosu Program Müdürlüğü'nde Müdür (1998-2011) kadrolarında çalışarak 1.12.2011 tarihinde TRT'den emekliye ayrılır.

TRT Genel Müdürlüğü'ne Üç Kez Aday Gösterilir

TRT'de çalışırken boşalan Genel Müdürlük için RTÜK tarafından Nisan, Ağustos, Kasım 2003'te yapılan üç seçimde atanacak 3 aday arasında yer alır, fakat atanmaz.

21 Mayıs 1980: İsmine İsim Eklenmesi

Mustafa olan ismine Ruhi isminin ilave edilmesi için Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne 17 Nisan 1980'de başvuruda bulunur. Mahkeme, isim ilâve edilmesi gerekçesini 21 Mayıs 1980'de "tam kanaat" ile kabul eder.

27 Ekim 1977: "En Güzel Perşembe"

İlk oğlu Serdar Ekrem Ankara'da Hacettepe Üniversitesi'nde doğar. Bugünü ömrünün "en güzel perşembesi" ilan eder.

31 Ocak 1979: “Çocukla İlgili Uzun Yolculuğun Başlaması”

Eşi, Hacettepe Tıp Fakültesi Kadın ve Doğum Servisi’nde hamileliğinin 8. ayında doğum yapar. Doğan doğmaz vefat eden bebeğinin yüzüne bakamaz ve doğmadan Ali Ömer adını verdiği bebeklerini arkadaşı Ahmet Efe ile Gölbaşı’ndaki aile mezarlığına defnediler. Bu tarihten itibaren kendi ifadesiyle “çocuk ödevi”ne sınımsız sarılır ve çocukla ilgili uzun yolculuğu başlar.

1 Nisan 1981: “En Güzel Çarşamba”

Üçüncü oğlu Memduh Cemil, Ankara Doğumevi’nde sağlıklı doğar. Bugünü de ömrünün “en güzel çarşambası” ilan eder ve hastaneden evine yürüyerek gider.

15 Mayıs 1987

Okumasına öncülük eden 57 yaşındaki öğretmen ağabeyi Memduh Bey, kalp krizinden vefat eder ve Zeytinburnu’ndaki Kazlıçeşme Mezarlığı’nda defnedilir.

3 Haziran 2006

Büyük oğlu Serdar Ekrem, Özlem Okan ile İstanbul’da evlenir.

31 Ekim 2006

Eşinin babası Süreyya Bülbül (1930-31 Ekim 2006) 76 yaşında Vize’de kalp krizi sonrası vefat eder ve Evrencik Köyü’nde defnedilir.

21 Mayıs 2008: Kalp Krizi

54 yaşında kalp krizi geçirir; kalp ana damarına stent takılır.

1 Temmuz 2008

İlk torunu Ahmet Kerem doğunca bu günü de ömrünün en sevinçli salı günü ilan eder.

19 Mart 2009

Kayınvalidesi Zeynep Hanım (1930- 19 Mart 2009) İstinye Devlet Hastanesi’nde 71 yaşında vefat eder ve doğduğu Evrencik Köyü’nde defnedilir.

12 Ağustos 2009

Annesi Meryem Hanım, 12 Ağustos 2009’da 96 yaşında Avcılar Devlet Hastanesi’nde vefat eder ve Kazlıçeşme’deki aile mezarlığına defnedilir. Tıpkı babasının vefatında olduğu gibi, annesiz günlere alışmakta güçlük çeker.

31 Aralık 2011

28 Şubat sürecinden itibaren emekliye ayrıldığı 31 Aralık 2011 tarihine kadar fiili hiçbir görev yapamadığı TRT Kurumu'ndan 31 Aralık 2011 tarihinde emekliye ayrılır.

30 Nisan 2017

Sorbonne Üniversitesi'nde Çocuk Koruma Sistemi İdaresi alanında doktora yapan küçük oğlu Memduh Cemil, Ezgi Yıldırım'la İstanbul'da evlenir.

Çocuk Vakfı'nın Kuruluşu: 23 Aralık 1990

23 Aralık 1990'da Çocuk Vakfı'nı kurmaya karar verir. Vakfın felsefesini "Çocukların kardeşliği inancından hareketle dünyanın bütün çocukları için çocuk ödevleri gerçekleştirmek", olarak belirler. Vakfın açılış programı 11 Ocak 1992 tarihinde gerçekleşir. Son 40 yılda çocuk dünyasına hizmet eden 40 kişi, kurum ve kuruluşa ödül verilir; törene dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal katılır.

Çocuk Vakfı bünyesinde Çocuk Hakları Okulu (1992), Çocuk Edebiyatı Okulu (1993), Karagöz Okulu (1996), Üstün Zekâlı ve Yetenekli Çocuklar Araştırma Merkezi (2004), Çocuk Akademisi (2008), Çocuk ve Medeniyet Dergisi'nin kuruluş çalışmalarına öncülük eder. İstanbul, Nişantaşı'nda Mukaddes Serçek'in bağışladığı binanın yerine, mimari projesi Turgut Cansever'e ait olan, Çocuk Vakfı Kültür Evi'nin (1995-1996) hizmete açılmasına öncülük eder (Ekim 1996)

Projesini Hazırladığı ve Yönettiği Kurultay ve Kongreler

I.İstanbul Çocuk Kurultayı (2000), I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi (2004); I. Türkiye Çocuk Hakları Kongresi (2011); I. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi (2013)

Çocukla İlgili Sözcülük Görevleri

Unicef'in öncülüğünde başlatılan 'Çocuklar İçin Evet Deyin!' kampanyası Türkiye Sözcüsü (2001); Türkiye Çocuk Hakları Koalisyonu Sözcülüğü (2001-2009), Zekâ ve Yetenek Eğitimi Buluşmaları Sözcüsü (21 Ekim 2017-12 Mayıs 2018)

Ders Verdiği Üniversiteler

Radyo ve Televizyon Program Metin Yazarlığı (İstanbul Üniversitesi Radyo ve Televizyon Meslek Yüksek Okulu, 1986-1991); Çocuk Edebiyatı (Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, 2008-2012); Toplum ve Medeniyet dersleri çerçevesinde Çocuk ve Medeniyet Dersi (İstanbul Ticaret Üniversitesi, 2014'ten bu yana)

Fahri Doktora

Türkiye’de Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Hakları’nın gelişmesine katkıları nedeniyle çalışmalarına Kırklareli Üniversitesi Senatosu tarafından fahri doktora ünvanı verilir (Mayıs 2012).

Yurt Dışına İlk Çıkışı

Bosna vahşeti yaşandığı günlerde, 12 Ağustos 1995 tarihinde Slovenya ve Hırvatistan üzerinden Bosna-Hersek’e çocuklardan özür dilemeye gider. Igman Dağı’ndan Mup’a giderken ve Saraybosna’dan dönüşte tünel çıkışında ve Igman Dağı’nın eteklerinde kurşunlanır. Bosna-Hersek dönüşü, Sırpların lav bombasıyla yaktığı Şarkiyat Kütüphanesi için İstanbul’da “Bosna İçin Kitap Kampanyası”nın başlamasına öncülük eder ve 26 Aralık 1996’da gönderilen kitapların Kızılay’ın tırları ile Saraybosna’ya ulaşmasına öncülük eder. (26.12.1996)

Hac Ziyareti

27 Aralık 2005, 17 Ocak 2006 tarihleri arasında eşiyle hacca gider: “*Kendi keşif yolculuğuma çıkacağım bugün. Hac bana, on sekiz bin iki yüz kırk dört günün sonunda bağışlanan bir armağan.*”

II. YAZARLIK ÇALIŞMALARI

Yayımlanan İlk Şiiri

Ekim: 1978

İlk şiiri “*Bir Tarih Başlıyor*” Pınar dergisinin Ekim 1978 tarih ve 70. sayısında yayımlanır.

İlk Çocuk Kitabı: “Masal Mektuplar”

İl çocuk kitabı “*Masal Mektuplar*” Mayıs 1983’te Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları arasında 10 bin adet basılır.

Çocuklar İçin İlk Şiir Kitabı: “Gökyüzü Çiçekleri”

Çocuklar için yazdığı şiirlerden oluşan ilk şiir kitabı “*Gökyüzü Çiçekleri*” Cahit Zarifoğlu’nun önerisi ile Kasım 1983’te Akabe Yayınları tarafından yayımlanır.

Çocuk Edebiyatı Alanındaki Çocuk Kitapları

Resimli Çocuk Kitapları:

Masal: Ali Cengiz Oyunu (masal, 1988), Keloğlan’ın Tilkisi (masal, 1988), Açıl Sofram Açıl (masal, 1988), Keloğlan ile Kırk Haramiler (masal, 1988) Keloğlan İki Padişah Arasında (masal, 1988) Keloğlan’ın Uykusu (1988), Bülbül ile Leylek masal, 1992), Keloğlan’ın Oyunu (masal, 1992). Kırk Birinci Gün (Keloğlan masalı, 2015), Horozlu Çocuk (Keloğlan masalı, 2015), Keloğlan’ın Sevinci (Keloğlan masalı, 2015), Mavi Rüyalarda Gören Çocuk (Keloğlan masalı, 2015), Sihirli Gömlek (Keloğlan masalı, 2015). **Sanat Masalı:** Kuş Ağacı

(masal, 1992), Aslan Kuş (masal, 1998), Martıcık (masal, 1998) Aslan Kuş (masal, 2015), Guguklu Saatin Kumrusu (masal, 2015), Martıcık ile Tilki (masal, 2015), Kuş Oyunu (2018), Üç Kartal (2018).

Hikâye: Yağmurun Elleri (hikâye, 2013), Suna'nın Bebeği (hikâye, 2013), Horoz Ali (hikâye, 2013), Beyaz Oyun Ağacı (hikâye, 2013), Rüya Gibi Adam (hikâye, 2013), İlk Rüya (2018), İlk rüya (hikâye, Şubat 2018)

Çocuk Kitapları:

Mektup: Masal Mektuplar (Mayıs 1983)

Şiir: Gökyüzü Çiçekleri (Kasım 1983), Bebeğin Duası (1985), Bir Şemsiyem Olsa Kuşlardan (1. ve 2. baskısı 1990-1991 yıllarında Çocuk Kalbimdeki Kuş adıyla yayımlandı) (2004), Dünyaya Gülen Adam/ Şiirli Nasrettin Hoca Fıkraları (2005) Okula Giden Kedi (2012), Dünyanın En Güzel Yeri (2012), Harflerin Kardeşliği (2012), Bin Masal Gemisi İnci (2019)

Hikâye: Her Çocuğun Bir Yıldızı Var (1998), Geceleri Mızıka Çalan Kedi (2004)

Çocuk Felsefesi Üzerine Şiirli Denemeler: Aşk Olsun Çocuğum Aşk Olsun! (2005)

Şiirli Deneme: Dünya Kardeş, Sobe! (2006)

Masal: Guguklu Saatin Kumrusu/ Sanat Masalı (1990), Mavi Rüyalara Gören Çocuk/ On Keloğlan Masalı (2005), Kar Altında Bir Kelebek/ Şiirli Geçmiş Zaman Masalları (1988) (Bu kitabın 7. Baskısı Eşek Nasıl Kral Oldu? adıyla 2017 yılında yayımlanmıştır)

Masal Uyarlamaları: Bilgi Ağacı (Mevlâna'nın Mesnevi'sinden, İstanbul1983); Leyleğin Akli (Beydeba'nın Kelile ve Dimne adlı eserinden, İstanbul 1983); Yüzük Taşı (Sadî'nin Bostan ve Gülistan adlı eserlerinden, İstanbul 1983); Altın Kiremitli Saray/ Geçmiş zaman masallarından, İstanbul 1983) Not: Bu kitapların ilk baskıları dışında baskısı yapılmamıştır.

Yetişkinlere Yönelik Kitapları:

Şiir: Rüya Saati (1998), Yıldız Sayan Ağaç/ Toplu Şiirleri (Haziran 2002), Dünya Bir Lunapark (2006), Elsiz Eldiven (2016)

Deneme, Günlük, Düşünce Kitapları: Çocuk Yüzlü Yazılar (deneme, 1996), Hayat Gibi (günlük, 2001), Dersimiz Çocuk (düşünce, 2006), Çocuk Hep Çocuk (düşünce, 2006)

İletişim ve Medya Kültürü: Televizyon Çocuk ve Aile/ Yeni çocukluğun televizyon sarmalı (araştırma, 1998), Gösteri Çağı Çocukları/ İletişim toplumunda medya sarmalı araştırma, 1999), Kuşatılmış Çocukluğun Öyküsü/ Modern çocuk kültürü sarmalı (araştırma, 1999)

Çocuk Edebiyatı Kültürü: Çocukluğun Kozası/ ve kültür ve kitap ve edebiyat (araştırma, 1998), (Bu kitabın ikinci baskısı Çocukluğun Kozası ve Çocuk Kültürü adıyla yayımlanmıştır, araştırma 2018), Masal Atlası/ Masal edebiyatı üzerine yazılar (araştırma, 1998), Çocuk Edebiyatı Kültürü/ Okuma alışkanlığı ve medya sarmalı (araştırma, 2007), Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış/ Çocuk edebiyatı nedir ne değildir? (eleştiri, 2007), Çocuk, Çocukluk ve Çocuk Edebiyatı (eleştiri, 2016), Çocuk, Çocukluk ve Çocuk Edebiyatı (eleştiri, 2016)

Söyleşi Kitapları: Çocuğa Adanmış Konuşmalar (söyleşi, 1. baskı 1998) (Çocuğa Adanmış Konuşmalar 1/ Medeniyet, çocuk hakları ve yeni çocukluk üzerine (söyleşi, 2015), Çocuğa Adanmış Konuşmalar 2/ okuma kültürü ve çocuk edebiyatı (söyleşi, 2015)

Armağan Kitaplar: Güneşe Yol Yapan Çocuk/ Cahit Zarifoğlu Kitabı (2013), Oyuncak Tren/ Sedat Umran Kitabı (2013), Kemalettin Tuğcu/ Çocuklara Okumayı Sevdiren Yazar (2018)

Yayıma Hazırladığı Antolojiler: Masal Çocuk (çocuklar için şiir, 1984), Ninni Bebeğim Ninni (ninni ve ninni şiirleri antolojisi, 1990), Kafdağı'ndaki Uçurtma (Çocuklara şairlerden şiirler, 1990), Sevinci Eksik Şiirler (Çocuk Hakları Şiir Kitabı, 2011), Aynaya Gülerek Bak (Çocuk Hakları Hikâye Kitabı, 2011), Aynam Çocuk Sesli Bir Deniz (Çocuk ve Çocukluk Şiir Kitabı, 2011), Resimli Alfabedir Çocuk (Çocuk ve Çocukluk Hikâye Kitabı, 2011), Dünyadan Büyüktür Çocuk (Çocuk ve Çocukluk Deneme Kitabı, 2011)

Hazırladığı Çocuk Görüşü Kitapları:

Lütfen Bizi Dinleyin! (Çocuk görüşü kitabı, 2000), Bence, Biz (Üstün zekâlı ve yetenekli çocuk görüşü kitabı, 2004), Sesimizi Kim Duyacak! (Çocuk hakları için çocuk görüşü kitabı, 2011), Önüm Arkam Sağım Solum Medya: Sobelenmeyeceğiz! (Çocuk ve Medya çocuk görüşü kitabı, 2013)

Hazırladığı Çocuk Edebiyatı Yıllıkları:

Çocuk Edebiyatı Yıllığı 1987, 1988, 1989

Yayıma Hazırladığı Çocuk Edebiyatı Kitabı:

99 soruda Çocuk Edebiyatı (Ortak yayım, 1966)

Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Ders Notları:

Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Ders Notları (Marmara Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü, 2008-2012)

Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Özel Sayıları:

Türk Edebiyatı Dergisi Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı (Ocak 1983, sayı 111); Türk Dili Dergisi Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Özel Sayısı (Aralık 2014, sayı 756), Çocuk ve Medeniyet Dergisi (Tacettin Şimşek ile), Temmuz Aralık 2018, sayı 6)

İz Bırakan Radyo ve Televizyon Programları:

Çocuğun Dünyası (radyo program, 1984-1986, Nursel Başar ile), Dünden Bugüne Çocuk Edebiyatımız (39 radyo programı, 1985), Çocuklar İçin (televizyon programı, 1986- 1988, Ekrem Oymak ile), Gülücük (televizyon programı, 1986, Ekrem Oymak ile)

Kullandığı Müstearlar:

Selim Uğurlu, Zeki Kuş, Mümtaz Güleriyüz, Aytaç Yıldız

Müstear İsimle Hazırladığı Çocuk Kitapları:

Ninni Desem Nehâr Olur/ Ninniler, Ninni Şiirleri (Zeki Kuş, 1986) Oyun İçinde Oyun/ Tekerlemeler ve Oyunlar (Zeki Kuş, 1986), Açıl Susam Açıl/ Masal Tekerlemeleri ve Masallar (Zeki, Kuş, 1986), Fili Fili Kuş Dili/ Bilmeceler (Zeki Kuş, 1986), Rüya Kız/ Çocuk Şiirleri Antolojisi (Zeki Kuş, 1986), Beyaz Kanatlı Güvercin/ Çocuklara Dinî Şiirler

Antolojisi (Zeki Kuş, 1986), En Güzel Türk Masalları (Zeki Kuş, 1986), Altın Nine/ Türk Yazarlarından Hikâyeler 1 (Zeki Kuş, 1986), La Fonten Masalları (Zeki Kuş, 1986), Gül Perisi/ Andersen Masalları (Zeki Kuş, 1986), Ala Geyik/ Ziya Gökalp'ten Çocuklara Masallar (Zeki Kuş, 1986), Denizde Kaybolan Yıldız/ Türk Yazarlarından Hikâyeler 2 (Zeki Kuş, 1987), Evvel Zaman İçinde/ Masal Antolojisi (Mümtaz Güleriyüz, 1988) Bir Varmış Bir Yokmuş/ Masal Antolojisi (Mümtaz Güleriyüz, 1988), Altın Bülbül/ Masallar (Mümtaz Güleriyüz, 1988), Keloğlan'ın Tilkisi/ Keloğlan Masalları (Mümtaz Güleriyüz, 1988), Çocukları Uçuran Masallar/ Masal Antolojisi (Mümtaz Güleriyüz, 1988)

Öteki Dillerde Yayımlanmış Çocuk Kitapları:

Guguklu Saatin Kumrusu (Rumence 1995, Azerice 2006, Almanca 2008); Masal Mektuplar (Makedonca, 1996); Her Çocuğun Bir Yıldızı Var (Arapça 2008, Urduca 2009); Dünyaya Gülen Adam/ Şiirli Nasrettin Hoca Fıkraları (Arapça 2009, Urduca 2009, Macarca 2009, Özbekçe 2011); Bülbül ile Leylek (Farsça 2009); Kuş Ağacı (Farsça 2009, Korece 2017); Aslan Kuş (Farsça 2009, Urduca 2009); Geceleri Mızıkça Çalan Kedi (Macarca 2011, Özbekçe 2013), Kuş Ağacı (Arapça 2018)

Şiir Çevirilerinin Yapıldığı Dünya Dilleri:

Almanca, Arapça, Boşnakça, İngilizce, Macarca

III. İÇİNDE YER ALDIĞI ÇOCUK ÖDEVLERİ

Yönettiği Kongreler ve Yayına Hazırladığı Kongre Yayınları:

1. İstanbul Çocuk Kurultayı (İstanbul, 26-27 Haziran 2000, 8 kitap); 1. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi (İstanbul, 23-25 Eylül 2004, 8 kitap); 1. Türkiye Çocuk Hakları Kongresi (İstanbul, 25-27 Şubat 2011, 21 kitap); 1. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi (İstanbul, 14-15 Kasım 2013, 17 kitap)

Yazdığı İlk Çocuk Acil Eylem Planı:

26-27 Haziran 2000 tarihinde düzenlenen 1. İstanbul Çocuk Kurultayı kararları ve İstanbul Çocuk Raporu doğrultusunda yazdığı İstanbul Çocuk Acil Eylem Planı, İstanbul Çocuk Kurultayı İzleme Kurulu tarafından Ekim 2000 tarihinde kabul edilir.

Hazırladığı Albümler:

Her Çocuk Haklarıyla Doğar!/ Resimli Çocuk Hakları Kültürü Kitabı (Şubat 2011); Güzel Bir Dünyada Yaşama Hakkım Var!/ Hakları Çalınmış Çocuklar Fotoğraf Albümü (Şubat 2011)

Kongre Gazetesi:

Günebakan Çocuk ve Medya Gazetesi (14 Kasım 2013)

Dergi Projesi:

Altı aylık hakemli Çocuk ve Medeniyet Dergisi (ilk sayı Ocak 2016)

Hazırladığı Raporlar:

Yeni Binyılda Dünya Çocuklarının Durumu (2000), Türkiye Aile ve Çocuk Faaliyet Raporu (2003), Türkiye'de Çocuk Gerçeği Raporu (2006), Türkiye'nin Okuma Alışkanlığı Karnesi

(Eylül 2006), 100 Temel Eser Raporu (Ocak 2009), III. Millî Kültür Şûrası Çocuk ve Kültür Komisyonu Raporu (3-5 Mart 2017, Komisyon Başkanı)

Hazırladığı, Yönettiği, İçinde Yer Aldığı ve Önerdiği Projeler:

Çocuk Vakfı (23 Aralık 1990), Çocuk Hakları Okulu (20 Kasım 1992), Çocuk Edebiyatı Okulu (1993), Karagöz Okulu (1996), 1. İstanbul Çocuk Kurultayı Projesi (2000), Aile ve Çocuk Müsteşarlığı'nın Kurulmasına yönelik proje (2000), Çocuk Başlangıçtır Projesi (2001), Okuyan Türkiye Projesi (2003), 1. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi (2004), Örgün Eğitimde Üstün Yetenekliler İçin Bağımsız Oda Modeli (Prof. Dr. Füsün Akarsu ile (2005), Okuyan Şehir Sakarya Projesi (2005, 2006, 2007), Türk Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatının Dünya Dillerine Çevrilmesi Projesi (Ocak 2007), Türkiye Çocuk Hakları Koalisyonu Bildirgesi ve Yönergesi (2011), 1. Türkiye Çocuk Hakları Kongresi (İstanbul, 25-27 Şubat 2011), 1. Türkiye Çocuk ve Medya Kongresi (İstanbul, 14-15 Kasım 2013), 1. Uluslararası Balkan Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Kongresi (Edirne, 4-7 Mayıs 2016 Trakya Üniversitesi'nin ilkesiz tutumu nedeniyle bu kongreye katılmamıştır.), Dersimiz Hayal Bilgisi/ Zekâ ve Yetenek Eğitimi Buluşmaları (Çocuk Vakfı ve Şişli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ile, 21 Ekim 2017-12 Mayıs 2018)

Çocukla İlgili İçinde Yer Aldığı Çalışmalar:

Köy okullarına kitap kampanyaları (1992- devam ediyor); Bosna Çocuksuz Kalmasın! (1993-1996); Kosovalı Çocuklar İçin Dayanışma Grubu (1996-1999); Çeçen Çocuklar İçin Dayanışma Grubu (1998); Deprem Çocuklarıyla Hayatı Paylaşalım (17 Ağustos 1999-23 Nisan 2000); Köy Çocukları Sosyal ve Kültürel Sosyal Destek Programı (Mart 2015, devam ediyor), Zekâ ve Yetenek Eğitimi Buluşmaları (İstanbul, 21 Ekim 2017-12 Mayıs 2018)

Çocuk ve Anayasa Çalışmaları:

1992'den bu yana Çocuk Vakfı'nda devam eden ortak çalışmalar çerçevesinde, Anayasa Bir Ülkenin Nüfus Cüzdanıdır (Nisan 2012), Çocuğun Görünür Olduğu Bir Anayasa (Nisan 2012), Anayasa ve Çocuk/ Gerekçeli Madde Önerileri Kılavuzu (Haziran 2012) kitaplarının hazırlanmasına ve Taksim Meydanı'nda Nisan-Mayıs 2012 tarihleri arasında 8 hafta boyunca Anayasa İçin Çocuk Kürsüsü'nün kurulmasına öncülük eder.

İçinde Yer Aldığı Çocuk Odaklı Strateji Çalışmaları:

1. Türkiye Üstün Yetenekli Bireylerin Eğitim Stratejisi ve Uygulama Planı 2012-2016 (Millî Eğitim Bakanlığı, Çocuk Vakfı, TÜBİTAK-TÜSSİDE); 1. Türkiye Çocuk Hakları Stratejisi ve Uygulama Planı 2012-2016 (SHÇEK, Çocuk Vakfı, İstanbul Üniversitesi, TÜBİTAK-TÜSSİDE); 1. Türkiye Çocuk ve Medya Stratejisi ve Uygulama Planı 2014-2018 (BYEGM, Çocuk Vakfı, RTÜK), Özel Yeteneklilerin Eğitimi Çalıştayı (Çocuk Vakfı, Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğinde 21-22 Ocak 2019, Ankara)

İçinde Yer Aldığı Yasa Çalışmaları:

1995'ten itibaren yasaların Çocuk Hakları ile uyumlu hale getirilmesi amacıyla yapılan çalışmalar yanında, hazırlık çalışmaları Aralık 2012'de Adalet Bakanlığı, Çocuk Vakfı iş birliğinde başlayan ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu olarak sonuçlanan kanun; Prof. Dr. Aydın Gülân'ın Başkanlığı'nda T.C. Başbakanlık, Çocuk Vakfı iş birliğinde hazırlanan ve henüz yasalaşmayan Türkiye Yeteneklerin Geliştirilmesi Kurumu Gerekçeli Kanun Taslağı (2012)

IV. HAKKINDA YAPILAN AKADEMİK ÇALIŞMALAR VE ALDIĞI ÖDÜLLER

Hakkında Yapılan Akademik Çalışmalar:

Yüksek Lisans Tezleri:

Çocuk Şiirleri Üzerine Bir İnceleme ve Mustafa Ruhi Şirin/ Beyhan Kanter (Fırat Üniversitesi, 2003); Sosyal Bilgiler Derslerinde Çocuk Edebiyatı Ürünlerinden Yararlanma (Mustafa Ruhi Şirin Örneği/ Hüseyin Mertol (Gaziosmanpaşa Üniversitesi, 2009); Mustafa Ruhi Şirin'in Çocuk Edebiyatına Dair Görüşleri ve Eserleri/ Mehlika Karagözoğlu (İstanbul Üniversitesi, 2010); Çocuk Edebiyatında Cinsiyet Roller ve Ayla Çınaroğlu'nun Eserleri/ Mine Göl (Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2011); Mustafa Ruhi Şirin'in Şiirlerinin Türkçe Öğretimi Bağlamında Temel ve İletiler Açısından İncelenmesi/ Mehmet Miraç Sert (Fırat Üniversitesi, 2014)

Doktora Tezi:

Mustafa Ruhi Şirin'in Türk Çocuk Edebiyatındaki Yeri ve Eserlerinin Eğitsel Değeri Üzerine Bir İnceleme/ Yasin Mahmut Yakar (Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2012)

Doçentlik Tezi:

Mustafa Ruhi Şirin'in Dünyaya Gülen Adam kitabındaki Şiirli Nasrettin Hoca Fıkralarının İncelenmesi/ Dr. Sabri Tefvik Hammam (Mısır Suhağ Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 2007)

Aldığı Ödüller:

Masal Mektuplar kitabı Türkiye Yazarlar Birliği tarafından yılın çocuk kitabı seçilir (1983). Dünden Bugüne Çocuk Edebiyatımız radyo program dizisi Türkiye Gazeteciler Cemiyeti ve Türkiye Millî Kültür Vakfı radyo program ödülleri ile ödüllendirilir (1985). Gülücük televizyon çocuk programına, Türkiye Millî Kültür Vakfı çocuk programı ödülü verilir (Ekrem Oymakla birlikte, 1986). Nazan Erkmek'in resimlediği Kuş Ağacı masalı Unesco Asya Kültür Merkezi tarafından Resimli Çocuk Kitabı Ödülü'ne değer bulunur (1993). Diğer ödülleri: Kosova'da yayımlanan Türkçem dergisi 1999 yılı ödülü; Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği 23 Nisan Çocuk Edebiyatına Hizmet Ödülü (2001) Karaman Valiliği Türk Dili Ödülleri çerçevesinde Çocuk Edebiyatı Ödülü (2003); 12. Uluslararası Balkanlar Türk kültürü Hizmet Ödülü (2007), Türkiye Çocuk Zirvesi Çocuk Dostu Ödülü (2010), Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 4. Uluslararası 23 Nisan Çocuk Festivali Hayat Boyu Onur Ödülü (Nisan 2012), Okul Kütüphanecileri Derneği Okuma Kültürüne Katkı Ödülü (4 Nisan 2015), 7. İstanbul Edebiyat Mevsimi Büyük Ödülü (24 Ekim 2015)

Onur Yazarı ve Onur Konukluđu

Beykoz 4. Çocuk Kitapları Fuarı Onur Yazarı (Nisan 2018); 10. Kocaeli Kitap Fuarı Onur Konuđu (Mayıs 2018)

Fahri Doktora:

Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Hakları Kùltürü alanında ùlke òlçekli çalışmalarına Kırklareli Üniversitesi Senatosu tarafından fahri doktora ünvanı verilir (Mayıs 2012)

Kabul Etmediđi Ödüller

Balkan Aydınları ve Yazarları Dergisi'nin (BAY) öncülüğünde 1996 yılında ilki verilen Balkanlar Türk Kùltürüne Hizmet Ödülü'ne değer bulunanlar arasında Yugoslavya'nın Ankara Büyùkelçisi Türkolog Dr. Darko Tanaskoviç'in de yer alması üzerine, Bosna Hersek'teki tarihi mirasa 1992 yılı Nisan ayından bu yana işlenen barbarlık karşısında hiçbir açıklama yapmamış olması nedeniyle bu ödülü kabul etmeyeceğini açıklar (29 Temmuz 1996).

Kurulması için uzun yıllar çalıştığı ve 9 Aralık 2010 tarihinde dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'la yaptığı görüşmede kurulmasına karar verilen Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Sosyal İşler Genel Müdürlüğü'nün "çocuk edebiyatı" alanındaki hizmetleri nedeniyle ödüllendirilmesi kararını, Bakanlığın kuruluş amacından uzak olması nedeniyle 5 Aralık 2012 tarihinde reddeder; 2-3 Ocak 2013 tarihinde yapılan ve Başbakan'ın katıldığı ödül törenine katılmaz.

Son Düzenleme Tarihi

17 Ocak 2019